

NYHETS BREV

Nämndemännens Riksförbund NRF

MARS 2014

REGERINGENS FÖRSLAG I KORTHET

Dagens "Nyhetsbrev" sammanfattar några av nyheterna i den proposition som regeringen nyligen lämnat till riksdagen. En del är bekant sedan tidigare men det finns därutöver en del smått och gott som obemärkt passerat medias rapportering. Den som vill ha fylligare information kan få det genom förbundets hemsida www.nmrf.se

Fri kvot 2015?

Den största överraskningen och kanske också den mest glädjande är att regeringen avstått från utredningens locktoner om att inrätta en fri kvot där alla ges rätt att anmäla intresse för att bli nämndeman och det överläts åt en kommunal byråkrati att sortera ut de mest "lämpliga". Regeringen vill, i likhet med NRF, att frågan utreds vidare och uppdraget har gått till Statskontoret som får ett år på sig att fundera.

Vad händer nu?

I propositionen står det att val till uppdrag som nämndeman ska hållas året efter det år då ordinarie val till kommun- och landstingsfullmäktige äger rum. De nya bestämmelserna träder i kraft 1 september i år men äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för en nämndeman vars tjänstgöringsperiod upphör senast den 31 december 2014.

Sen blir det krångligt, för den nämndeman som väljs 2014 ska tjänstgöringsperioden upphöra senast den 31 december 2015. Val av nämndemän ska genomföras 2015 för en tjänstgöringsperiod som börjar den 1 januari 2016. Politikernas tanke är förmodligen att försöka skilja på de allmänna valen och valen av nämndemän och på så sätt markera att nämndemännen inte är politiskt valda - vilket de naturligtvis fortfarande kommer att vara!

Kraven skärps!

Domstolen kommer i fortsättningen att skärpa kontrollen av nämndemannens "vandel". I den tidigare författningstexten krävdes att nämndemannen skulle vara "uppenbart olämplig" för att kunna entlediga honom eller henne men nu har man tagit bort ordet "uppenbart" vilket ökar möjligheterna att bli av med en ifrågasatt person. Vad som i sammanhanget är "olämpligt" går inte att avgöra och kan skifta från domstol till domstol och från lagman till lagman. Det åligger vidare domstolen att kontrollera om nämndemannen är i konkurs eller förekommer i belastningsregistret. Begär nämndemannen brott (fängelse i straffskalan) under sin tjänstgöringstid skall han entledigas.

Antal dagar/år

Utredningen hade förslag om att det skulle införas en gräns för hur många dagar/år som en nämndeman fick tjänstgöra. Utredningen kunde tänka sig åtta (8) dagar per år och motiverade det bla med att nämndemannens ställning som lekman kunde riskeras om antalet tjänstgöringsdagar blev för många. I dag förekommer det att nämndemän tjänstgör 40-80 dagar/år. Regeringen inför inte någon gräns för nämndemannens tjänstgöring. En motivering kan vara att det blir allt flera långa

mål i både tingsrätt och hovrätt vilket driver upp antalet tjänstgöringsdagar för domstolen. Regeringen lämnar dock ett riktmärke som domstolarna kan hålla sig till och det ligger mellan 8 och 25 dagar.

Nämndemän på skolbanken

Regeringen ökar kraven på nämndemannens utbildning och säger att det "bör" vara obligatoriskt för en nyvald nämndeman att genomgå introduktionsutbildning innan tjänstgöringen påbörjas. Det bör även vara obligatoriskt för en omvald nämndeman att genomgå repetitionsutbildning inom sex månader efter tillträdet.

Varje domstol bör, i samråd med Domstolsverket, ansvara för att det ordnas sådana utbildningar för nämndemän. I utbildningarna för lagfarna domare bör utbildningsmoment som tar sikte på nämndemannamedverkan ingå. Den sista punkten öppnar en ny möjlighet för NRF att tillsammans med Domstolsverket ta initiativet och ansvaret för att genomföra relevant utbildningen för framtidens nämndemän. Det finns goda exempel på hur enskilda föreningar (läs Helsingborg!) löst utbildningsfrågan.

Kongressen 2015

Jönköping, Örebro och Eskilstuna har sökt om att få ordna nästa års NRF-kongress. Samtliga har skickat informationsmaterial och AU har haft en första genomgång av bland annat de ekonomiska förutsättningarna på de olika orterna. I maj skall förbundsstyrelsen fatta beslut om var delegaterna skall träffas nästa år. Förbundsstyrelsen har också tillsatt en arbetsgrupp som skall gå igenom NRF:s stadga för att se om någon paragraf behöver arbetas om.

NRF:s tidning

Redaktören för tidningen Nämndemannen Staffan Ringskog har fått förlängt kontrakt till 30 juni 2015. Tidningen kommer framöver att ändra form och innehåll. Material från föreningarna samlas i ett block och ges en gemensam utformning. Format och papperskvalitet omprövas liksom användningen av vissa stilsorter. Ambitionen skall också vara att i större utsträckning kunna bevaka vad som händer i specialdomstolarna som förvaltningsdomstol och kammarrätt.

Ekonomi

Bo Sjöberg har övertagit kassörssysslan inom NRF efter Lars Sandström som lämnat förbundsstyrelsen. Tillsammans med ekonomen Lotta Käck har han lämnat ett preliminärt bokslut för 2013 som slutar på ett överskott om ca 84 000 kronor. Budgeten för 2014 redovisar ett överskott 33 500 kronor. Minskningen beror till stor del på minskad anslutning till NRF. För 2015 års kongress finns avsatt ca 234 000 kronor och då tillkommer kongressavgiften för 2014.

Redaktör: Staffan Björnberg, tel. 0411-16994.

E-post: staffan.bjornberg@telia.com

Layout: Meta Åberg

Kansliet Nämndemännens Riksförbund • kansli@nmrf.se

Hemsida: www.nmrf.se

Tel. 08-651 55 13 Bankgiro: 53 60-98 55